Ner 102. ROK 1842. PIĄTEK 6 MAJA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

IMIONA RZYMSKIE.
Dziś Gotharda B. W.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.
Dziś Gostiwil.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień	godzina	Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiej	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
	6	27" 8'" 479	+ 1° 8	1'" 95	Pł Wschodni słaby	Pogoda	
3	2	6, 821	+ 12, 9	1, 59	Pn Wschodni mocny	„	
	10	5, 644	+ 8, 2	2, 30	Wpn Wschodni średni	„	

Wiadomości zagraniczne.

ROSSYA:

Petersburg 16 Kwietnia.

Dnia 25 Marca, w Cesarskim Uniwersytecie Petersburgskim odbyło się uroczyste doroczne posiedzenie. Rektor uniwersytetu, rzeczywisty radzca stanu Pletniew, przedstawił słuchaczom sprawozdanie o stanie i działaniach w roku upłynionym wyższego z zakładów naukowych Petersburgskich, donosząc między innemi, co następuje:

»W roku zeszłym, do siedmiu katedr wydziału prawnego, przybyły jeszcze dwie, przeznaczone dla licznych słuchaczy okręgu naukowego warszawskiego, kończących nauki w tutejszym uniwersytecie; są to katedry: Praw cywilnych i kryminalnych Królestwa Polskiego, poruczone dwom uczonym jurystom, pp. Zaborowskiemu i Hube. Drugiem, dobroczynnem dla urodzonych w owym kraju uzupełnieniem przedmiotów nauki, jest wykładanie im języka Czerkiewno Sławiańskiego, pierwiastku wszystkich narzecy Sławiańskich, bez którego postępy w języku Polskim, koniecznie być muszą równie powierzchownemi, jak i w Rossyjskim. Katedrę tę poruczono p. adjunktowi Kastorskiemu, do czasu powrotu z zagranicy p. Preisa tutejszego uniwersytetu wychowańca, którego tenże uniwersytet przysposabia, przez podróż naukową w obcych krajach, do zajęcia katedry historyi i literatury narzeczy Sławiańskich.«

FRANCYA.

Paryż 25 Kwietnia.

Nagła śmierć pana Humann wywołała dziś żywy ruch we wszystkich wydziałach ministerstwa i w Tuileryach.

Wszyscy członkowie gabinetu zgromadzili się w zamku w celu naradzenia się względem wyboru następcy p. Humann. Zmarły miał 67 lat i był w pięciu różnych ministerstwach ministrem finansów. Jest on trzecim ministrem od rewolucyi lipcowej w urzędowaniu zmarłym Kazimierz Perier i admirał Rigny tym sposobem wyprzedzili przyszłego kolegę.

Giełda 25 Kwietnia. Śmierć pana Humann głębokie sprawiła na giełdzie wrażenie i zrzą-

dziła znaczne zniżenie kursów. Obawiano się że zdarzenie to pociągnie za sobą przesilenie ministeryalne i odroczenie prawa o kolejach żelaznych.

ANGLIA.

Londyn 22 Kwietnia.

We środę J. K. Mość w towarzystwie swego małżonka i licznego orszaku odbyła przegląd 11go pułku huzarów xięcia Albrechta, którym dowodził hr. Cardigan na równinie Wimbledon. Po skończonych ewolucyach królowa rozkazała pułkownikowi oświadczyć żołnierzom swoje zadowolenie z dokładnie wykonanych obrotów i wzorowego porządku. Xiążę Wellington był w uniformie feldmarszałka.

Globe ogłasza wyjątki z gazet w Kantonie wychodzących, z których się okazuje że cesarz chiński zawarł przymierze zaczepne i odporne z królem Birmańskim, co jeżeli się sprawdzi, wojnę znacznie przedłużyć może, gdyż z téj strony dywersyi obawiać się trzeba, która wojsko angielskie w Indyach jeszcze bardziéj zatrudni.

Listy prywatne z przylądka Dobréj Nadziei donoszą: »Utrzymuje się tu ciągle pogłoska, że wojska angielskie uderzą wkrótce na Port-Natal; w Natalie i Pietermauritzburg przyspieszano ukończenie środków obronnych. Srodkowym punktem fortyfikacyi jest zamek z twierdzą nazwiskiem Nieuw-Amsterdam, który jest uzbrojony dwunastu 8 i 12 funtowemi działami bronzowemi. Armia osadników liczy blizko 7000 ludzi i najlepszym ożywiona jest zapałem. Osadnicy nawet w razie poniesienia klęski nie uznają się za pokonanych i niepoddadzą się; schronią się oni do lasów i dalszą prowadzić będą wojnę.«

TURCYA.

Konstantynopol 30 Marca.

Podczas gdy stosunki zagraniczne Turcyi zdają się przybierać pomyślną postać, Porta nie zaniedbuje bynajmniéj czuwać nad sprawami administracyjnemi państwa, i nadawać im pewny postęp tak w moralnym jak i w materyalnym względzie, aby je systematyczniéj i trwaléj zbliżyć do cywilizacyi europejskiéj, niż to miało miejsce za poprzedniego tak zwanego *systéme du progres*. Reszyd pasza który w systemie francuzkim upatrywał istotę wszelkiéj cywilizacyi, otaczał się samemi szarlatanami z tego narodu, nie szukając czegoś lepszego. Ale wiadomo że sułtan Mahmud uznał system militarny pruski za najlepszy dla swego wojska, i że austryaccy lekarze wojskowi ukształceni naukowo, okazali się tu najlepszemi. Stósownie do żądania sułtana Mahmuda, wspomnione dwa rządy przysłały mu żądanych oficerów i lekarzy. Po śmierci Mahmuda gdy Reszyd pasza prowadził ster rządu znajdujący się w rękach młodego Abdul Medszyda, intrygi francuzkie potrafiły oddalić niemców albo ich w tył usunąć. Najznakomitsi oficerowie pruscy w uczuciu swojéj obrażonéj godności, opuścili służbę turecką, ponieważ szacunek samych siebie nakazywał im nie służyć obok awanturników francuzkich i włoskich podoficerów. Artylerya lepszą cieszyła się koleją, albowiem przez wsparcie wyższego wpływu, pomimo wszystkich intryg i chwilowych obcych doświadczeń, pozostała dotychczas na stopie pruskiéj, i ten system może być uważanym za ugruntowany w artyleryi tureckiéj. Teraz panujący sułtan przy rozmaitych okolicznościach dał poznać zupełne swoje zadowolenie kapitanowi Kurzkowskiemu, tudzież panom Wendt, Luhling, Wiesenthal i Greeft, i wysoce chwalił, jak ci panowie, z prawdziwie pruską gorliwością w służbie i wiadomością rzeczy, powierzone im chwilowo obowiązki dla pomyślności Turcyi wypełniają; przy tém także objawił życzenie zatrzymania ich jak najdłużéj w swojéj służbie. Lekarze niemieccy z powołania swojego inne zupełnie mieli położenie albowiem powinność wspierania cierpiącéj ludzkości nakazywała im jak męczennikom, ustępując momentalnéj przewadze francuzkiéj, w cichości działać i czekać aż się widokrąg wyjaśni. Temi niemieckiemi koryfejami, byli doktorowie Bernard, Spitzer i Hermann. Po wielu przykrościach i burzach ich chwalebna wytrwałość znalazła wynagrodzenie po usunięciu

się Reszyda paszy. Hekim Basza Abdula Efendi, Kassaskir Rumelii, który zawsze umiał cenić lekarzy niemieckich, tylko przez okoliczności czasu zmuszonym był milczeć w obec nadużyć i niesprawiedliwości, był pierwszym, który po uwolnieniu się z przymuszonych więzów, zajął się jak najenergiczniéj lekarzami niemieckiemi, który od czasu upadku Reszyda, wszędzie, a szczególniéj w szkole lekarskiéj w Galata Seraj, pod kierunkiem czcigodnego dyrektora dr. Bernard, wydali rezultaty które samego sułtana w podziwienie wprawiły. Skutkiem tego aby całą sprawę medyczną urządzić na stopę niemiecką, postanowiono prosić rządu austryackiego o czterech lekarzy batalionowych na dyrektorów czterech głównych szpitali w Konstantynopolu, i takowi przysłani tu już zostali na lat dwa. Prócz tego ponieważ sułtan dowiedział się że w garnizonie zdarzają się bardzo częste przypadki chorób, wydał rozkaz ustanowienia kommissyi zdrowia złożonéj wyłącznie z lakarzy niemieckich, któraby czuwała nad utrzymaniem zdrowia armii. Prezesem téj kommissyi jest dyrektor szkoły lekarskiéj w Galata Seray doktór Bernard, a członkami, wspomnieni wyżéj professorowie cesarskiéj akademii medycznéj doktorami Spitzer i Hermann. Ten ostatni został mianowany jeneralnym inspektorem wszystkich wojskowych szpitali w Konstantynopolu, których jest dziesięć, co bezwątpienia przyłoży się wiele do polepszenia stanu zdrowia w stolicy.

B E L G I A.

Bruxella 11 *Kwietnia.*

Dziś rozpoczęły się na nowo posiedzenia izby deputowanych przerwane świętami wielkanocnemi, projektem do prawa, który zabierze wiele czasu i spowoduje gwałtowne rozprawy, idzie o zmiany w prawie zarządów municypalnych, które ministerstwo przedłożyło, szczególniéj względem mianowania burmistrzów i radzców, zależyć mających od rządu.

E G I P T.

Alexandrya 24 *Marca.*

Mehmed Ali zrzeka się wszystkich swoich monopolów handlowych z jednym wyjątkiem monopolu bawełny, który sobie jeszcze na pewien czas zachowuje. To ostatnie wygląda prawie na złośliwe drwinki, bo pasza mógłby łatwiéj zrzec się monopolu bawełny niż jakiego bądź innego. Jeśli konsulowie europejscy nie nauczą mieszkańców Egiptu chodowania bawełny na dachach ich chatek, nie można domyślać się gdzieby oni mogli je zbierać. Monopole Mehmeda Ali nie polegają — jak inne na zachodzie a nawet na wschodzie, — na prawie albo zwyczaju, tak że potrzebaby tylko znieść to oboje aby zniszczyć same monopole,—bo one polegają na własności ziemskiéj. Tylko Mehmed Ali w całym Egipcie zbiera tyle że może składać zapasy i prowadzić niemi handel, i okoliczności jakie tam mają miejsce okazują że nie jest prawdopodobnem; aby kto prócz niego mógł, a przynajmniéj chciał uprawiać bawełnę z dobrem powodzeniem. Łatwo on zatém może ogłosić wolność handlu, kiedy sam jeden jest kupcem. Resztę handlu obciąża on cłami; jeśli konsulowie wyjednają niejakie zniżenie ich, będziemy im za to winni wdzięczność, ale nie śmiemy tego spodziewać się. Aby Mehmedowi Ali wydrzeć jego monopole, musianoby jego, członków jego rodziny, i z tuzin jego dawnych i teraźniejszych ulubieńców, zmusić do zrzeczenia się posiadłości ziemskich. Ale nie licząc nawet że mocarstwa europejskie nie przyjmą na siebie wykonania tego, pozostaje jeszcze zapytanie, gdyby teraźniejszy stan Egiptu został przemocą na krój europejski zmienionym, czy nie upadnie, wszystko co dla kupca w obecnym stanie tego kraju jest ważnem.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 3 do dnia 4 Maja.

Cichoński Andrzej, Mieroszewski Józef ob., Bosowska Marya ob., Piątkowska Emilia, z Polski; — Pieniążek Stanisław ob., Trzecieski Franciszek ob., Wasielewicz Katarzyna ob., Wiktor ob., z Galicyi.

Wyjechali z Krakowa.

Chachulski Jan, Komarnicki Walenty ob., Kubiczek Jakób ob., Loman Ernestyna ob., Trzeszczkowski Józef, Poleski Józef ob., do Galicyi; — Lanckorońska Marya ob., Benoe Marya ob., Łuniewska ob., Potocka Zofia hr., do Polski; — Wolski Karol ob., do Pruss.

Doniesienia Urzędowe.

Nro 57 D. S. J.

SEKRETARZ JENERALNY SENATU RZĄDZĄCEGO.

Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Upoważniony postanowieniem Senatu Rządzącego z dnia 11 b. m. i r. do L. 1790 zapadłym; Sekretarz Jeneralny Senatu ogłasza niniejszym konkurs na posadę kontrollora lasowego, któryby obok dopomagania nadleśniczemu rządowemu w czynnościach jego urzędowania miał nadto wyłączny obowiązek nadzorowania porządku w administracyi lasów prywatnych by takowa wedle przepisów patentu lasowego prowadzoną była. Do posady téj pensya w kwocie złp. 1500 rocznie jest przywiązaną. Mający chęć ubiegania się o uzyskanie powyższéj posady o ile posiadają potrzebne do tego kwalifikacye a mianowicie naukę leśnictwa i miernictwa praktycznego; zechcą podania swe dowodami opatrzone na stęplu ceny złp. dwa na ręce podpisanego w przeciągu dni 30 złożyć po upłynieniu bowiem tego terminu konkurs zamkniętym zostanie.

Kraków dnia 22 Kwietnia 1842 r.

(3r.) Darowski.

Nro 284.

Prezes Sądu III. Instancyi.

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Stósownie do art. 118 K. C. podaje do publicznéj wiadomości, iż Trybunał I. Instancyi wyrokiem z dnia 29 Listopada 1841 roku Karola Marcina dwojga imion Wojciechowskiego który wydaliwszy się w roku 1830 z kraju tutejszego do Królestwa Polskiego zaciągnął się do Wojska i w miesiącu Wrześniu 1831 roku w bitwie pod Warszawą miał zginąć; za nieprzytomnego ogłosił.

Kraków d. 19 Kwietnia 1842 r.

W zast. Prezes Sądu Appell.
Mąkolski.

(3r.) *Widerakiewicz* Z. Sekr.

CENY ZBOŻA

na targowicy publicznéj w Krakowie w 3ch gatunkach praktykowane.

Dnia 2 i 3 Maja 1842 roku.	1. Gatunek				2. Gatunek				3. Gatunek			
	od		do		od		do		od		do	
	z.	g.	z.	g.	z.	g.	z.	g.	z.	g.	z.	g.
Krz. Pszenicy.	—	—	28	10	—	—	26	15	24	—	25	24
„ Zyta.....	—	—	20	15	—	—	19	24	—	—	18	24
„ Jęczmien	—	—	16	—	—	—	15	15	—	—	13	—
„ Owsa.....	—	—	10	10	—	—	9	20	—	—	8	15
„ Grochu...	—	—	—	—	—		16	—	—	—	—	—
„ Jagieł....	—	—	32	10	—	—	31	15	—	—	30	—
„ Owsa rychl.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ Tatarki..	11	—	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ Soczew.	—	—	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ Prosa.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ Ziemniaków	—	—	3	6	—	—	3	—	—	—	—	—
Centnar Siana	—	—	2	15	—	—	2	15	—	—	1	24
„ Słomy	—	—	4	—	—	—	3	—	—	—	2	—

Masła garniec złp. 6 gr. 24.

Drożdży wanienka od złp. 4 do złp. 7.

Jaj kurzych kopa złp. 1 gr. 6.

Spirytusu garniec z opłatą w 1 gatunku od złp 4 gr. 12 do złp. 5 gr. 18. Okowity garniec z opłatą w 1 gatunku od złp. 4 do złp. 4 gr. 24.

Sporządzono w biurze Kommissariatu Targowego.

Kraków d. 3 Maja 1842 r.

Kommissarz Targowy,
W. Dobrzański.
Burzyński Adj.

LOTERYA KRAJOWA.

W 992 ciągnieniu dnia 4 a 1842 r. w przytomności osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały następujące numera:

27. — 19. — 71. — 26. — 15.

Przyszłe ciągnienie 993 przypada dnia 11 Maja 1842 r.